

Nynäshamns Naturskolas verksamhetsberättelse för 2005

Inledning

Naturskolan startade 1988 och lokalerna ligger ute på Sjöudden vid sjön Muskan i Ösmo. Naturskolan tar emot barn/elever från 4 års ålder upp till 16 år. Naturskola är inte en plats utan ett arbetssätt som bygger på utomhuspedagogik. Skolklasserna har Naturskola en gång per läsår. Då bedrivs det ett undersökande arbetssätt kring olika teman. Inför varje Naturskoledag förbereds klassen av sin lärare, därpå sker efterarbete på hemskolan. Varje årskurs har sitt eget tema t.ex., småkryp i skogsbacken, sinnena, forntida tekniker, vinterekologi och inventering i Alhagens våtmark. *Genom att på ett tidigt stadium vara ute mycket i naturen grundläggs en känsla för naturen, det i sin tur ger en grund att förstå våra miljöproblem.*

Anställda

Under året var Mats Wejdmark anställd 100% som chef för Naturskolan. Robert Lättman-Masch var anställd 100 % som naturskolelärare under vårterminen. Under höstterminen arbetade Ray Rönberg 100 % som vikarierande naturskolelärare när Robert var föräldraledig.

Praktiserande

Under året har Pia Engström praktiserat en dag i veckan och Agnes från Gymnasiesär har praktiserat en dag i veckan under handledning av Pia.

Klasser

Klasserna kommer till Naturskolan en gång per läsår. Antalet syns nedan.

Tid	Antal klasser/grupper	Antal elever/barn
Vårtermin 2005	34 st	Ca 825
Hösttermin 2005	45 st	Ca 1125
Totalt	79 st	Ca 1975

Följande teman gällde för de olika årskurserna

2-5 år	Småkryp i vatten
6-år	Knoppar (vissa klasser åk f-1), Hitta Vilse (Stora Vika)
Åk 1	Småkryp i skogsbacken, Knoppar
Åk 2	Sinnena
Åk 3	Forntida tekniker
Åk 5	Vinterekologi
Åk 6	Inventering i Alhagens våtmark,
Åk 9	Kvävets väg genom en våtmark
Grundsär 6-10	Småkryp

Under året har Naturskolans praktikant Pia Engström arbetat en dag i veckan. Hon har haft olika naturteman med "Gunilla-gruppen" (6-9B) från Vanstaskolan vid sammanlagt 8 tillfällen. Bland annat har de arbetat med vinterekologi, eld och att äta ute (kokgrop). Varje tillfälle på 2,5 timmar utgår från Naturskolans ordinarie utbud och är anpassat för de elever med särskilda behov som ingår i denna grupp.

Utveckling av teman, handledningar och kurser

Utomhusmatematik

2002 föddes idén om att göra ett pedagogiskt häfte med inriktning på utomhuspedagogik och **de tre kärnämnen**. Tre naturskolor, Uppsalas, Nynäshamns och Faluns, beslutade sig för ett samarbete och att matematik blev det första kärnämnet som skulle få en utomhuspedagogisk inriktning. Efter ett antal möten, sökande och skrivande trycktes under hösten 2004 ett mattehäfte på 76 sidor. Häftet mottogs positivt, över alla förväntningar, och ute i landet är det nu en febril aktivitet när det gäller kurser i "utematte" där mattehäftet är kurslitteratur. Beslut fattades om att göra en bok.

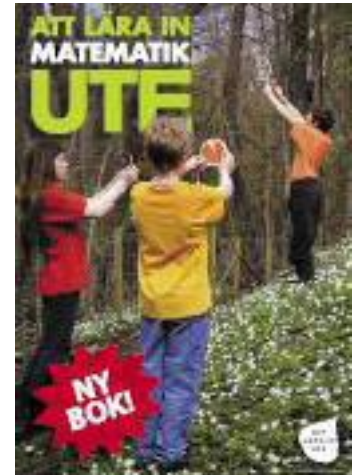
Flera möten mellan de tre naturskolorna ägde rum under våren. 1-2/2 träffade naturskolorna bokens finansiär Ljungbergsfonden och de kritiskt granskande matematiklektorerna från Faluns högskola. 21/3 möttes "mattegruppen" i Uppsala för fortsatt arbete med övningarna i den kommande boken. 2-3 maj träffades gruppen igen och gjorde slutliga justeringar i materialet. 27/4 och 29/4 genomförde Naturskolan, tillsammans med en 7:a från Vanstaskolan, den ämnesövergripande övningen "Samhällsplanerarna" som sedan skulle vara med i boken. Korrekturläsning, layout och kontakter med tryckeri sköttes under sommarlovet.

Nynäshamnsposten besökte Naturskolan i maj och diskuterade arbetet med boken och skrev sedan en artikel om utomhusmatematik 20/5.

På senhösten kom boken på 135 sidor ut med titeln "Att lära in matematik utomhus". I boken presenteras ett stort antal utomhusövningar sorterade under **uppnåendemålen inom matematik för årskurs 5 och 9**. Naturskolans och Naturskoleförningens hemsidor uppdaterades för att kunna möta intresset för att köpa boken. Boken beställs på info@teknikverkstan.com

I samband med att boken kom ut fortsatte Nynäshamns Naturskola erbjuda kurser i ämnet och flera kursdagar genomfördes under hösten (se kurser).

Under hösten påbörjades ett nytt bokprojekt. Nynäshamns Naturskola ska tillsammans med Uppsala, Falu och Eriksbergs Naturskola göra en utomhusmatematikbok för förskolan. Första mötet ägde rum 5/10 och det andra 9/12.

Utomhuspedagogisk temabok

Under våren påbörjades arbetet med att skriva en handledning med utgångspunkt från Naturskolans olika teman som erbjuds klasserna i kommunen. Tre häften med tre olika teman påbörjades. De tre häftena, Småkryp, Sinnena och Forntida tekniker, presenterades för Ljungbergsfonden 2/6. Ljungbergsfonden är en utbildningsfond som har börjat satsa på utomhuspedagogik och andra aktiviteter som stöder ökad rörelse hos barn och ungdom.

Naturreportrarna

Alla klasser som kommer till Naturskolan har möjlighet att IT-anpassa sin dag. Det innebär att eleverna använder digitalkamera i sitt arbete ute. Sammanställning av en digital tidning sker sedan på skolan som efterarbete.

Mats var på Svandammskolan 26/1 och hjälpte till med det efterarbetet efter att en klass hade haft IT-inriktad vinterekologi på Naturskolan.

Tyresö Naturskola

Samarbetet med Tyresö Naturskola fortsatte under året. Flera kurser anordnades av Nynäshamns Naturskola i Tyresö. Se rubriken kurser. Mats hade "naturskola" med Tyresös alla rektorer i Tyresö 8/6. Arrangemanget var ett led i marknadsföringen för den nystartade Tyresö Naturskola.

Kurser

Följande kurser har arrangerats av Naturskolan under året.

Vårtermin 2005			Hösttermin 2005		
Kurs	Kurslängd	Antal deltagare	Kurs	Kurslängd	Antal deltagare
Först ute sen IT	2 x 1 dag	9st/tillf.	Vad är det jag ser i naturen?	1 x 0,5 dag	8st
Utomhusmatematik (ämneskonferens)	1 x 0,5 dag	20st	Först ute sen IT	2 x 1 dag	9st/tillf.
Utomhusmatematik Tyresö	1 x 0,5 dag	25st	Utomhusmatematik förskolan	1 x 0,5	8st
Utomhusmatematik Nynäshamn skolan	2 x 0,5 dag	15 + 12st	Utomhusmatematik skolan	1 x 0,5 dag	21st
Utomhusmatematik Nynäshamn försk.	1 x 0,5 dag	13st	Väsenvandring	1 x 0,5 dag	8st
Förbättra din skolgård (elever)	1 x 0,5 dag	23st	Hållbar utveckling Föreläsning	1 x 0,25 dag	100st
Mål 3, Natur och miljö, Trångsunds förskolor	3 x 0,5 dag	10st/tillf.	Utomhusmatematik Hanvikens skola	1 x 0,5	30st
Hållbar utveckling Tema mat för kökspersonal och A 21-ansvariga	1 x 0,5 dag	40st	Håll Sverige Rent Föreläsning om hållbar utveckling	1 x 0,25	24st
Hållbar utveckling för Agenda 21-ansvariga	1 x 1 dag	18st	Utomhusmatematik Tyresö	1 x 0,5 dag	25st
Småkryp Tyresö	1 x 1 dag	25st	Power Point Trångsund	2 x 1 dag	10st/tillf.
Småkryp i Mälaren Liljeholmen försk.	1 x 1 dag	12st	Utomhusmatematik Uppsala	1 x 1 dag	24st
			Utomhusmatematik Finland	1 x 0,5 dag	30st
Totalt	10 dagar	261st	Totalt	10 dagar	316st

Utomhusmatematik för förskolan i april. Deltagarna skapar en "hemlig bild" som ska beskrivas med det matematiska språket.

Nätverk

Naturskolan driver nätverk inom skola och förskola för att stimulera arbete för en hållbar utveckling inom kommunen. Skolan har 14 *miljögruppsrepresentanter* och förskolan har 20 *miljöombud*. Följande möten har ägt rum under året. På dessa möten får Naturskolan ut information om t.ex. checklistan för skola och förskola, miljöredovisning, miljöplanen, aktuell miljökunskap och nya kurser. Deltagarna har möjlighet att delge varandra erfarenheter kring miljöarbete, gårdsprojekt och få stöd i olika frågor. Det tredje nätverket utgörs av Agenda 21-ansvariga i resten av förvaltningen (Kulturskolan, simhallen, biblioteken, NKC, särskolan). Alla nätverk bjöds in till olika kurser om hållbar utveckling under året.

Vårtermin 2005		Hösttermin 2005	
Nätverk	Antal tillfällen	Nätverk	Antal tillfällen
Skolans miljögrupp	3 x 2,5 tim	Skolans miljögrupp	3 x 2,5 tim
Förskolans miljöombud	3 x 2 tim	Förskolans miljöombud	2 x 2 tim

Miljödiplomer (förskolans och skolans checklista)

Naturskolan bistår med *checklistor* för miljöarbete inom förskola och skola. 3/2 fick Breddal som första förskola diplom med guldring för sitt miljöarbete och 17/2 fick Hallängens förskola som andra förskola diplom med guldring. Guldringen innebär att de nått den tredje och högsta nivån i sitt miljöarbete. Innan förskolorna diplomerades genomfördes en kontroll där checklistan gick igenom tillsammans med miljöombud.

I checklistan finns hänvisningar till målen i skolplanen, Barn- och utbildningsnämndens miljö- och hälsoplan, agenda 21-program och folkhälsoprogram. Checklistorna finns på www.nynashamn.se/natursko.

Breddals och Hallängens förskola mottog under våren gulddiplom för sitt miljöarbete (checklistan).

Förskolornas och skolornas utemiljö

Förskolegårdsprojektet startades i början av 2001. Syftet med projektet är att utveckla förskolegårdarna inom Nynäshamns kommun så att de kan bidra till att barnen får nära naturupplevelser och ökad kunskap om ekologi, kretslopp, växter och djur. Vidare ska de fylla barnens behov av motorisk träning, lek, god hälsa, upptäckarglädje, kreativitet, lugn och ro mm. Initiativet till projektet har tagits av förskolornas miljöombud. Med tiden har även skolornas gårdar kommit med i projektet. I Barn- och utbildningsnämndens **investeringsbudget** för 2003-2006 finns skol- och förskolegårdsprojektet med som en post. Pengarna blev ett lyft för arbetet med gårdarna. Det började hända saker ute på förskolor och skolor. Under 2004 gjordes en dokumentation som beskriver vad som hänt under projektets gång. Dokumentationen presenterades för Barn- och utbildningsnämnden 27 maj.

Det nya **skol/förskolegårdsprojektet** tog vid där det förra projektet avslutades. Projekttiden är 2004-2006. Målet med projektet är att alla förskolor och skolor inom Nynäshamns kommun ska arbeta aktivt med att utveckla sina gårdar både kortsiktigt och på lång sikt. Pengarna från investeringsbudgeten 2003-2006 ska användas på ett sätt som utvecklar gårdarna på bästa sätt i enlighet med syftet och pengar ska äskas till projektet från investeringsbudgeten 2007-2010.

19/1, 10/3, 19/4, 11/5, 9/11, 14/11 var Mats med på Vanstaskolans **möten** om skolgården. Mötena resulterade i olika åtgärder på gården. Stenar och trädstammar har lagts ut. En bom och flera stopp i betong har satts ut för förhindra bilar, cyklar och mopeder att åka över skolgården. Nya basketkorgar har satts upp. Mats deltog själv vid några tillfällen i arbetet på gården.

Mats var på möte med Tallbackas skolgårdsgrupp 18/4.

Landskapsarkitekten Anna Lenninger höll i kursen "Förbättra din skolgård" för elever och skolgårdsgrupper på skolorna 24/2 på Naturskolan.

Anna Lenninger lämnade en skiss som förslag till Vansta förskola på hur de skulle kunna utveckla sin gård. Det var resultatet av de besök hon tidigare gjort.

På **Viaskolan** har arbetet med gården fortsatt. Mats var där 18/8 och justerade fontänen för att den skulle fungera ordentligt. Mats arbetade på gården (underhåll såsom klippning av häck) 24/9 tillsammans med Viaskolans skolgårdsgrupp och var på möte 22/11.

Projekt

Hagmarksprojektet i Sunnerby har under året fortsatt. Syftet med projektet, som startade 1997, är att kombinera utomhuspedagogik med IT (datorer, digitalkamera, bildbehandling, multimedia). 6 skolor runt om i Sverige är med i projektet som koordinerats från Linköpings Universitet (Centrum för Miljö- och Utomhuspedagogik). Eleverna i Sunnerby som har jobbat med projektet har varit mellan 6 och 9 år.

I projektet förenas IT, utomhuspedagogik och naturvård genom att studier och arbete är förlagt till Torps hage (Axels hage) som är 12,5 ha stort. Den ursprungliga floran och faunan i hagmarken är hotad på grund av igenväxning som i sin tur beror på att hävden upphörde när jordbruket moderniserades. Ett mål är att få tillbaka den ursprungliga hävdgynnade floran och faunan. Med hjälp från bland annat tre rektorsområden, Landstingets miljövårdsfond och Nynäshamns kommuns miljövårdsfond har 98000 kr samlats in. Pengarna har använts till bland annat röjning och gärdesgårdsbygge.

Samarbetet med Svenska Naturskyddsföreningen fortsatte med bland annat röjning, fagning och ängsslåtter med lie in en mindre del av hagmarken.

Mats var på Sunnerbyskolan 17/1 för att hjälpa till med terminsupplägget. 11/4, 27/9 och 25/10 var Mats på möte med Sunnerbyskolan för att diskutera arbetet med hagen. Sunnerbyskolan gjorde under året en utställning som visade projektets gång. Den har varit utställd på Biblioteket i Nynäshamn.

Under växtsäsongen betade ca 20 får i hagen.

Information om projektet finns på www.nynashamn.se/ute-it/index

Naturskolan har också **andra projekt** med tillhörande handledning att erbjuda. Dessa fortsatte under året med nya klasser. Projekt som skolorna arbetat med under året är ”butiksväktare” (åk 5) som är ett samarbete med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och kampanjen gå och cykla till skolan som också gjordes i samarbete med MSF.

EU-projektet BSR Eagle

Under den Nordisk-Baltiska konferensen, som Nynäshamns Naturskola ansvarade för, på Härjarö i Sverige i juni 2001 startades ett nytt samarbete mellan naturskolor i Östersjöregionen. Då bildades en samarbetsgrupp av de länder som var mest intresserade.

Det har sedan utvecklats till ett EU-projekt med målet att främja naturskoleverksamhet och **hållbar utveckling i länderna runt Östersjön**. Arbetet under året har framförallt handlat om att samordna ansökningar och knyta ihop arbetet runt Östersjön för att EU skulle kunna stödja projektet ekonomiskt. EU gav under året sitt klartecken för att förverkliga projektet och med hjälp av egna fonder har även Ryssland kunnat knytas till samarbetet. Hittills har projektet bland annat lett till att arbetet med att starta två nya Naturskolor i Est land och Lettland har påbörjats.

Nynäshamns Naturskolas engagemang i en vecka för hållbar utveckling (se separat rubrik) var en del av detta projekt där det gäller att nå ut med kunskap om hållbar utveckling på individnivå inom en kommun. Naturskolan kommer vidare att utbilda de nätverk som finns inom Barn- och utbildningsförvaltningen, översätta några av de många handledningar som Naturskolan producerar och ha utbyte med de andra Östersjöländerna för att delge kunskaper om varandras verksamheter och arbetsätt.

Nynäshamns Naturskola har under året översatt flera pedagogiska handledningar. Dessa har skickats till samtliga 52 partners runt Östersjön. De finns dessutom tillgängliga på Naturskolan hemsida www.nynashamn.se/natursko

Mats har varit på möte med den nationella koordinatör för projektet, Birger Emanuelsson från Malmö Naturskola, 20/1.

11-15/6 (inkl lörd. och sönd.) var Mats i Finland på den stora konferensen ”Sustainable Development through Education”. Konferensen är ett led i FN:s decennium för lärande om hållbar utveckling som pågår 2005 till 2014.

12-15/9 var Mats i Danmark på det första ”international Workshop in the BSR EAGLE Marine Nature Interpretation Network”. Syftet var att dela med sig av olika pedagogiska idéer kring arbete med marina miljöer.

15-17/11 var Mats i Finland och besökte fyra olika naturskolor. Mats höll även en halvdags kurs i utomhusmatematik för 20 ester och 10 finländare. Syftet var att delge varandra pedagogiska metoder och idéer.

Mats var i Store Mosse nationalpark 1-2/12. Där träffade de fem svenska partners som ingår i BSR den internationella koordinatör Marja Kuitunen. Syftet var att samordna arbetet och diskutera administrativa detaljer.

Miljö- och hälsoplan

Naturskolan fick, i egenskap av A 21-ansvarig, uppdraget att skriva en miljö och hälsoplan för Barn och utbildningsförvaltningen. Ett förslag från 2001 beslutades av BUN att återremitteras. Ett nytt förslag till miljö- och hälsoplan arbetades fram under VT 2002 och var ute på remiss under perioden 14/6-18/10 2002. Planen omarbetades och skickades ut för kommentarer till bla alla rektorer och förskolechefer. Planen omarbetades ytterligare i samarbete med kvalitetssamordnaren Margaretha Bergman och dåvarande verksamhetsutvecklaren Peter Dacke på BUF. Den antogs av BUN i maj 2003. Uppföljning sker genom miljöredovisning (se nedan). Planen gäller 2003 till och med 2006.

Miljöredovisning

Enkäterna med frågor om miljö- och hälsoarbete inom BUF som skickades ut i december 2004 sammanställdes av Naturskolan i januari 2005. Miljöredovisningen är en uppföljning av miljö- och hälsoplanens fem mål. Förutom enkätsvar från Agenda 21-ansvariga inom skola, förskola och övriga inom BUF sammanställs också enkätsvar från elever och föräldrar i årskurs 5 och 8 samt från föräldrar med barn i förskolan. Statistik, t.ex. elförbrukning och sophämtning, hämtas från de olika befintliga ekonomiska systemen inom förvaltningen för att vid planperiodens slut kunna jämföras och ge en bild av om målen uppfyllts. Mats hade möte med skolköterskorna 24/1 angående uppföljning av målet som rör hälsan inom förvaltningen. Syftet var att hitta ett sätt att få statistik via befintlig databas.

Naturskolans hemsidor

Den officiella

Under hela året har bilder från klassernas besök här på Naturskolan lagts ut på hemsidan under förutsättning att medgivande funnits från föräldrarna. Oftast har de redan samma kväll kunnat gå ut på nätet och sett vad deras barn gjort under dagen. **Den pedagogiska idén** med detta är att föräldrarna ska ställa frågor och locka barnen att berätta om dagen. Att berätta om nyvunna kunskaper är det bästa sättet för en elev att fördjupa sina kunskaper. På hemsidan finns också bl.a. skolornas och förskolornas checklista. För att inte ge bort dokument som dessa, utan att få någon respons, kryperas materialet. Eftersom det är ett stort arbete som lagts ner vid utvecklingen av checklistan vill vi helst ha personlig kontakt med dom som får materialet. Detta för att vi ska kunna få respons, synpunkter och utvärdering i gengäld.

Under året har Naturskolan **utökat material på den internationella delen av hemsidan**. På den engelska sidan ligger texter och material översatta till engelska. Tanken är att goda pedagogiska idéer med inriktning på hållbar utveckling ska spridas till länder runt Östersjön.

www.nynashamn.se/natursko

Den inofficiella (interna)

Naturskolan har ytterligare en sida som ligger utlagd på Barn- och utbildningsförvaltningens interna system **First Class** och riktar sig till lärare och förskolepersonal inom Nynäshamns Ekokommun. Kodning görs för hand och sköts av Naturskolan. Sidan skall serva skolor och förskolor med schema, handledningar och annan information som behövs exempelvis innan ett besök på Naturskolan. Hemsidan ska kunna ses som en **resurs** för skolornas och förskolornas NO-verksamhet. Miljövinsten ligger i att istället för att göra stora utskick av papper kommer allt material alltid att finnas tillgängligt på First Class. Sidan nås genom att i adresskatalogen söka efter Naturskolan och dubbelklicka för presentation där länk till sidan ligger eller gå in på "info Naturskolan".

Hämta schema och lärarinfo för 2004-2005

Här kan du hämta hem programmet Acrobat Reader från nätet för att kunna öppna PDF-filer.
[Härta hem Acrobat Reader!](#)

Teman på Naturskolan

- Smbärvp Årskurs 1
- Sirrena Årskurs 2
- Knoppar Årskurs 2
- Exotiska tekniker Årskurs 3
- Mossor och lavar Årskurs 3

Kurser, handledningar, naturstigar

- Kurser för skola och förskola 2004-2005
- Lärmedel, handledningar och annat material
- Naturstigar och tipspromenader
- Projekt

Nyhetsbrevet Nötväckan

Varje termin kommer nyhetsbrevet Nötväckan ut. Den läggs ut på den officiella hemsidan och skickas ut på First Class där alla som går in på "info Naturskolan" kan ladda hem det. I Nötväckan presenteras senaste nytt.

Folder

Under 2002 togs en folder i A5-format fram. Syftet var att sprida kunskap om vad Naturskolan gör och varför. Informationen riktar sig till lärare, förskolepersonal,

2004-2005
Tema: Sirrena

Naturskolan har utvecklat en ny kurs för årskurs 2. Kursen heter Sirrena och handlar om att skapa en egen berättelse. Det är en kurs som passar bra för både elever och lärare. Kursen innehåller både teori och praktiska övningar. Lärarna får också hjälp att planera kursen och att utvärdera den. Kursen är gratis och kan laddas hem från hemsidan.

Lärarna får också hjälp att planera kursen och att utvärdera den. Kursen är gratis och kan laddas hem från hemsidan.

elever, föräldrar, allmänheten, politiker samt naturskolor och kommuner utanför Nynäshamn. Foldern har nu utvecklats till att bli en temafolder. Varje år beskrivs kort hur man på ett enkelt sätt kan bidra till miljöarbetet. Tema energi 2003 och handla miljövänligt 2004. Syftet är alltså att sprida kunskaper om enkla åtgärder för en hållbar utveckling, d.v.s. ett traditionellt **Agenda 21-arbete**. Under 2005 gjordes foldern i samarbete med VA-förvaltningen eftersom temat var vatten och avlopp. Foldern delas ut till alla elever som kommer till Naturskolan.

Fysisk aktivitet

Naturskolan bjöds in till NCFF:s konferens på Idrottshögskolan i Stockholm för att hålla anförande om hur man kan arbeta mot ökad fysisk aktivitet inom skolan. Mats redogjorde 15/3 med hjälp av en Power Point-presentation inför 50 åhörare hur Naturskolan arbetar med fysisk aktivitet.

Gå- och cykla-projektet vänder sig till alla skolor i kommunen. Skolorna får samla kilometer som de går eller cyklar till skolan. Den vinnande skolan som i år blev Vanstaskolan fick 10000kr (se bild) som ska användas till skolans utemiljö.

En vecka för hållbar utveckling

Naturskolan anordnade tillsammans med Agenda 21-samordnaren, kommunekologen och folkhälsoplaneraren en vecka under rubriken; Ett hållbart samhälle för hållbara människor. Syftet med veckan var att lyfta fram begreppet hållbar utveckling och att diskussioner skulle komma igång kring hur vi i Ekokommun Nynäshamn tillsammans kan bidra till en hållbar utveckling både lokalt och globalt. Med hållbar utveckling avses en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov (Bruntlandrapporten 1987). **Dokumentationen** över veckan finns på Naturskolans hemsida www.nynashamn.se/natursko

FN har utsett år 2005 till 2014 till ett decennium för lärande om hållbar utveckling. Flera organisationer har under 2004 börjat planera olika aktiviteter inför detta decennium, däribland Myndigheten för skolutveckling som startat ett nationellt nätverk.

Möten mellan Naturskolan och Agenda 21-samordnaren skedde 27/1, 4/2, 17/2, 10/3, 22/3, 18/4, 4/5, 19/5, 30/8, 7/9, 20/9, 26/9, 29/9, 5/10, 11/10, 19/10, 30/11.

Publicerat

- Boken "Att lära in matematik ute" som Nynäshamns Naturskola gjort tillsammans med Uppsala och Falu Naturskolor släpptes under hösten.
- Artikeln "Skolgården, en plats för harmoni och utveckling" publicerades i den landsomfattande tidningen "Våra barn" (nr 3/2005). Artikeln handlar om Naturskolans arbete med att stimulera till utveckling av förskole- och skolgårdar i kommunen.
- Artikel 20/5 i Nynäshamnsposten om Naturskolans arbete med utomhusmatematik.
- Naturskolan bidrog med bilder till artikeln "Naturskola - att lära in ute" i skriften "Mötesplats i naturen" som Skogstyrelsen publicerade under året.

Övriga möten

Robert var på Ankarets förskola 26/1 och pratade med en person från varje avdelning om kompostering och Mats hade kompostutbildning för hela personalgruppen på Ankaret 1/11.

Mats hade kompostutbildning på gruppboendet Björkbacken i Ösmo 22/2.

Mats mötte Gröndalskolans ledningsgrupp 17/2, Vanstaskolans ledningsgrupp 14/3, rektorer i Sunnerby 21/2 och rektor Marie Lööw 5/4 för att diskutera utbildning om hållbar utveckling till den kommande hösten i samband med hållbarhetsveckan.

Mats var på möte med Gröndalskolans miljögrupp 21/3 och Viaskolans miljögrupp 25/10 för att stötta deras miljöarbete.

Mats var på möte med Ljungbergsfonden, Friluftsförbundet och Linköpings universitet 10/5. Han var där som representant för Naturskoleföreningen för att diskutera utveckling av utomhuspedagogiska skrifter.

Mats var på möte 3/6, 17/8 om höstens kommande bomässa.

Mats var på möte med Agenda 21-samordnaren angående projekten butiksväktare (åk 5) och bilvårdsväktare (åk 9).

Mats var på möte med Tallbackas rektor Eila 20/10 för att diskutera vad som krävs av skolan för att få Håll Sverige Rents utmärkelse Grön Flagga.

Mats var på möte med representanter för ungdomsfullmäktige 24/11 för att utvärdera den debatt som avslutade hållbarhetsveckan.

Ray var på ett rektorsområde i Haninge och pratade om utomhusmatematik 7/12. Syftet var att sälja kursdagar i utomhusmatematik. Det resulterade i 3 kursdagar till våren 2006.

Övriga besök

Naturskolan och järnåldershuset ansvarade för en *natur- och kulturdag* 8 maj. Dagen som var en kombinerad aktivitetsdag och öppet hus arrangerades i samarbete med Naturskyddsföreningen och Nynäshamns ornitologiska förening. Till Naturskolan kom det 60 personer under dagen.

Familjecentralen (Öppna förskolan) i Ösmo var på besök på Naturskolan 10/5 och 15/11. Barnen visades runt bland de olika terrarierna och de grillade vid lägerelden utanför.

Naturskoleföreningens ordinarie styrelsemöte arrangerades av Nynäshamns Naturskola 21-22 januari (fredag –lördag). Den nationella koordinatören för BSR Eagle och redaktören för Naturskoleföreningens tidning Bladet var inbjudna till diskussioner.

Farsta fältskola var på studiebesök 8/4 och 11/5. Fältskolan är ett projekt som förhoppningsvis blir en permanent naturskola när projektiden är slut.

Södertälje Naturskola var tillsammans med en representant för en naturskola i Slovenien på studiebesök och fick se hur årskurs 3 arbetade med forntida tekniker.

Hallängens förskola gick Naturskolans permanenta Vilsestig 17/5, Vansta förskola 31/5, Breddals förskola 1/6 och Skogsribbles förskola 2/6.

Nya VA-chefen var på besök 24/5 och diskuterade sponsring av Naturskolans folder som delas ut till eleverna. Årets tema var nämligen vatten och avlopp. VA-förvaltningen har samarbetat med Naturskolan i många år t.ex. när det gäller kampanjen ”Vett och Etikett på Toalett” och åk 6 och 9 i Alhagens våtmark. Mats hade ett möte med honom även 7/12.

30 personer från Torpängen var på besök 25/5. De tittade på djuren och gick en promenad till "kolmilan".

Annelie Häggström på Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltningen var på besök och diskuterade samarbete när det gäller kampanjen "Ren stad".

Mats höll i en halvdag med kamratövningar och utematteövningar på lägerskola med åk 8 på Vanstaskolan 25/8.

Representanter från Trosa kommun var på studiebesök i Alhagens våtmark 6/9. Syftet var att få inspiration och idéer till att starta en naturskola i Trosa.

Träningskolan var på besök 3/6 och 9/9.

Naturskolans praktikant Agnes särskoleklass från Gymnasiet var på besök 11/10.

Mats och Ray stod på bomässa 27-28 augusti (lör-sön) som representanter för Naturskolan i Barn- och utbildningsförvaltningens monter.

Botkyrkas fältbuss (Naturskola) var på studiebesök 9/12.

Övrigt

Naturskolan har en **permanent terrarieutställning** och hyser ett antal olika djur i syfte att visa hur man kan pedagogiskt använda dessa för att resonera med elever vad olika djur kräver för att överleva och för att synliggöra ekologiska problem. Att sköta och odla djur har också ett stort värde för att utveckla den empatiska förmågan hos barn. Djuren har också en avdramatiserande effekt då många barn bär på en rädsla för till exempel ormar, spindlar och kackerlackor. På Naturskolan finns ormar, dödskallegackerlackor, syrsor, vandrare pinnar, fågelspindel mm. De klasser, lärare eller förskolepersonal som vill komma på studiebesök får göra det och de som vill påbörja en odling får ta med sig djur från Naturskolan. Naturskolan har också skrivit ett eget **handledningshäfte** (ht 2000) för lärare och förskolepersonal som finns att köpa hos ett läromedelsförlag. För skolor och förskolor i Nynäshamns kommun kan den hämtas gratis på interna hemsidan på First Class.

*Naturskolan fick en ny vän under året.
Skägggagamen Trubben som kalasar på syrsor och
kackerlackor och gillar att sitta på axeln och spana.*

Fortbildning och konferenser

Mats och Robert var på Naturskoleföreningens årliga fortbildningsdagar och årsmöte 13-15/4. Detta år arrangerades det av Sörmlandskustens Naturskola i Nyköping.

Mats och Robert var på föreläsning 18/5 under temat ”röda tråden” som handlade om matematik i skola och förskola.

Mats var i Halmstad på Artdatabankens och Naturskoleföreningens gemensamma kurs 26-27/10 om mångfotingar. Kursen gavs i samband med att bandet i den stora nationalnyckeln om mångfotingar släpptes.

Mats har varit i Finland och Danmark för utbyte av utomhuspedagogiska idéer (se BSR Eagle).

Fastighet och inventarier

Renovering av fönster fortsatte under året, vilket innebär att fönstren skrapas, tvättas, oljas, kittas och målas. Fönsterarbetena utfördes av Naturskolan. Fönstren har tätats i samband med målning. Under året byttes vissa element ut för att öka värmen vintertid.

Husets **underhåll** och städning sköts av Naturskolan. Under sommarlovet måste Naturskolans olika djur ges mat och vatten två gånger i veckan.

I samband med att Eriksson lade ner sin verksamhet fick Naturskolan möjlighet att uppdatera sin kontorsutrustning i form av bord, hyllor och stolar.

Under våren högs ved för ett års förbrukning och lades in i källaren. Veden används till kurser och klassteman.

Huset hyrs på vardagkvällar och ett stort antal helger av Ösmo Scoutkår som har omfattande verksamhet i huset och i omgivningarna. T.ex. hade scouterna stor radiohelg 14-16/10.

Nynäshamns Naturskola 2005-12-21

Mats Wejdmark och Robert Lättman

Postadress Viaskolan Skolgatan 35-37 149 30 Nynäshamn	Besöksadress Sjöudden Slutet på Storeksvägen Ösmo	Tel 08 520 73565	Fax 08 520 38590	Mobil Mats 070 6388590 Robert 070 6388541	E-post mats.wejdmark@naturskolan.pp.se robert.lattman@naturskolan.pp.se
Hemsida www.nynashamn.se/natursko					

